

ՅԻՍՈՒՍ ԲԵՐՍՏՈՍ

(Ազատ Թարգմանութիւն)

Յիսուսի Քրիստոսի կենաց բոլոր նկարագիրը կը քաղենք իւր գործքերէն, պատուիրանքներէն և խօսքերէն, որոնք պարունակուած են Աւետարանի մէջ, առանց յաւելցունելու և սեթեւեթելու. վասն զի մարդկային լեզուն կարող չէ այնպէս լիովին պատկերացնել զ(Յիսուս, ինչպէս պատկերացած է Աւետարանի մէջ, վասն զի Յիսուսի կեանքը անհուն է և գեր ՚ի վերայ, իւր խօսքերը՝ ամենաճշմարիտ և իւր պատուիրանքները ամենախորին և ամենազեղեցիկ են։ Չենք խօսիր այն կնիքին վրայ, զոր հաստատեց (Յիսուս իւր չարչարանքով Պետքեմանի պարտիզէն սկսած մինչեւ Պողոթմայի խաչին բարձրութիւնը։

Այսուամբ, ըստ հին կտակարանին, մի է և միշտ նոյն, այսպէս է և Յիսուս ըստ նորոյն։ Անոր մէջ ամենա հաստատ և ամենակատարեալ միութիւնը կը թագաւորէ, թէ կենաց մէջ, թէ հոգւոյն, թէ խօսքերուն և թէ գործքերուն։ Այս գործեց հաստատ կամքով առանց փոփոխութեան ենթարկուելու։ Այսպէս նա իւր 12 ամեայ հասակաւ երևեցաւ Տաճարին մէջ երբ որ պատասխանեց իւր մօր, որ անհանգստութեամբ զինքն կը փնտռէր, բերելով թէ «Չէք գիտեր որ ես իմ Հօրս տունը» (1) պիտի ըլլամ, Այսպէս Յիսուս իւր փրկաւետ քաղովութեամբ կը շրջեր ՚ի Գալիլէ և Այրուսաղէմ իւր աշակերտաց հետ, շատ անգամ շրջապատուած Փարիսեցիներէն և մեղաւորներէն, Պիղատոսի և Կոյիսիայի առջեւ նա այնպէս էր, ինչպէս որ էր այն ամէն մարդ-

կանց, կանանց և մանկանց բազմութեան մէջ, որ իրեն շուրջը կը ժողուէին նորա խօսքերը լսելու համար։ Ամեն տեղ և ամեն պարագայից մէջ մի և նոյն հոգւով կը խօսէր, մի և նոյն լոյսը կը տարածէր, մի և նոյն բնէքը կը քարոզէր։ Կոտորեալ և անփոփոխ միշտ իբրեւ Աստուծոյ և մարդկան Որդի, մարդկային բոլոր վշտաց և փորձանաց մէջ նա գործ կը գնէ իւր աստուածային զօրութիւնը մարդկային սեռին փրկութեան համար։

Սենք համառօտ կը խօսինք, վասն զի ինչպէս կրնանք խօսիլ մանրամասնաբար Յիսուսի Քրիստոսի վրայ, որ մարդացեալ Աստուած է և կը գործէ զոր Աստուած միայն կարող է գործել և կը կրէ զոր մարդ միայն կրնայ կրել։ և այն ամէնը կրնէ որպէս զի փրկէ և վերստին գնէ մարդիկները մեղքէն, որպէս զի զանոնք դարձունէ վերստին Աստուծոյ գիրկը։ Ինչպէս կարելի է չափել կամ կշռել ըստ արժանեաց այնպիսի անձի մը և այնպիսի նպատակի մը անձառ խորհուրդները։ Ինչեք անցան և ինչեր կրեց մարդացեալն (Յիսուս)։ Ո՛վ կարող է նկարագրել Յիսուսի ոխորութիւնը. ո՞վ կարող է բացատրել նորա թաղմութիւնը, ո՞վ կարող է պատկերացնել նորա հաստատութիւնը, որով առանց վարպետելու զիմեց ՚ի խաչ և ՚ի մահ։ Որ մարդկային լեզուն կը զօրէ լիովին պատկերացնել Յիսուսի անձնաւորութիւնը, որուն մէջ կատարուեցան բոլորէք և մարդաբէք։

Այն մարդիկը, որոնք Յիսուսին չեն հաւատար և գերմարդկային չեն ընդունիր նորա գործքերը և խօսքերը, շատ խճուառ են. նոյա համար Յիսուսի պատմութիւնը սովորական պատմութիւն մ'է։ Ինչոյ այս Յիսուսի Քրիստոսի գերմարդկային զօրութիւն-

(1) Պ. Գ. Բ. Բ. 49.

ներն ու բնութիւնը ուրացողներն անգամ չեն կարող ուրանալ անոր գործոց և պատուիրանաց, անոր կենաց և բարոյական օրինաց գերազանցութիւնը և մեծութիւնը, Յիսուսի, ոչ թէ միայն մարդ չի կրնար ուրանալ, այլ մանաւանդ անոնց վրայ կը զարմանայ, զանոնք կը հռչակէ հաճութեամբ և ուրախութեամբ արտի, ինչքան կը սխալին այն մարդիկը, որ Յիսուսի պատուիրանաց և օրինաց գերազանցութիւնը կրնգուեն և զինքը չեն ընդունիր: Ինչ հասկացութիւն, գու աւա, ինչ տկարամտութիւն:

Անք կը հաւատանք և կը տեսնենք Մեկտարանին մէջ, որ Յիսուս ամեն մարդիկներէն կատարեալն է, անհամեմատ, ամենիմաստ և ամենազգացուն, տիպ առաքինութեան և գեղեցիկ բարոյականութեան, արդար և օրինաւոր գլուխ մարդկութեան և հետեւապէս Մատուած՝ մարդացեալ, Մարա առաքեալները, որք զարմանք առ շեջուցին զմարդիկ իրենց ընթացքով, և կրեցին ամեն չորաբարեք և նեղութիւն անոր հաւատարիմ մնալու և ի գլուխ անեւելու նորա գործը, իրապէս հաւատացին այս ամենը, Յիսուսի կամքը գլուխ ելաւ և կատարեցաւ, կռապաշտ աշխարհը քրիստոնէսի դարձաւ, և ամբողջ երկիրը ուրիշ բան մը չունի ընելու, բայց միայն երթալու այն ճանապարհը զոր նշանակեց Յիսուս: Ինչպիսի հակառակեցաւ, բայց Յիսուսի կամքը յաղթանակեց, ինչ կարող ենք ըսել այս մասին:

Պատմութիւնը երկու հիման վրայ կը կայանայ, նախ՝ ճշմարտ վրայութեան վրայ՝ անձանց նկատմամբ, երկրորդ՝ բարոյական հաւանականութեան վրայ՝ իրողութեանց կապակցութեան և անձանց արարքներուն նկատմամբ, Յիսուսի պատմութիւնը մարդկանց

սովորական պատմութեանէն գերազանց է: Քննադատութիւնը և փխտախոյ ու թիւնը կը խնայարհի նորա առջև: Յիսուսի պատմութիւնը քննելու և հասկանալու համար մարդկային միտքը բաւական չէ, այլ հարկաւոր է և սիրտ, հարկաւոր է սուրբ զգացմունք: Ի սկի մարդկային ճարտարմտութեամբ քննել Յիսուսի պատմութիւնը, կը նշանակէ գահընկէց տանել զՅիսուս՝ որ գին Մատուոյ:

Յիսուսի աւետարանական պատմութիւնը մեզ կը ներկայացնէ զՄատուած գերբնական գործերով, աւրաբազորմութեան և նախախնամութեան զբանեւելքներով: Իրենց սրտմտութեամբ պանծացող մարդիկներէն ոմանք, չը կարենալով գերաբուռ խորհուրդները ըմբռնել, փորձ փորձեցին Յիսուսի պատմութեան գերբնական մասը ուրանալ ու բնական կերպով բացատրել, տակայն այս եղանակաւ առաւել իրենց տկարամտութիւնը յայտնեցին, քան թէ Յիսուսի փառքը նուազեցուցին: Իսեղծերը որչափ տաղնային, ուրիշ բան չեն կարող ընել, թէ ոչ մտացածիր՝ գերբնականի տեղ զենլ և իրենց քրիստոնէական զգացմունքներու աւերակաց վրայ, իրենց հաւատքի փոշոյն վրայ՝ իրենց տկարամտութեան խորխուլ արձանք կանգներ:

Իհաւ այսպէս է մարդկային մտաց անհանգստութիւնը, ոչ անով գոհ կը լըյ, ինչ որ ազատ է ընելու, և ոչ անով, ինչ որ արգիւրեւած է ընելու: Օգրմանալի չէ ուրեմն որ սահմանաւոր աշխարհի մէջ սահմանաւոր կարողութեան տէր մարդը կը ձգտի ելլելու անհուն Մատուածութեան խորհուրդները քննել:

Ս. ՍԻՄԵՆԱՆՍԻՆ
ՏԻԳՐԱՆԻՍԻՅԱՆ